

Throw them in the deep end

Improvisatie en intuïtiviteit in het muziekonderwijs

Filip Verneert

Creativiteit types (Dietrich, 2004)

Deliberate and cognitive creativity vereist een hoge mate van kennis en veel tijd. Dit type creativiteit wordt gelinkt aan de pre-frontale cortex (PFC). Hierdoor kan je gericht focussen en verbindingen maken tussen informatie uit andere delen van je brein.

Spontaneous and emotional creativity komt van de amygdala, waar basisemoties worden verwerkt. Wanneer het bewuste brein en de PFC rusten, kunnen spontane ideeën en creaties ontstaan. Vaak is er een vaardigheid (artistiek, muzikaal) nodig om iets te creëren vanuit het spontane idee.

KNOWLEDGE DOMAIN		PROCESSING MODE
Emotional	Cognitive	
	X	Deliberate
X		Spontaneous

Collaborative creativity

Collaborative creativity verwijst naar de distributie van creativiteit over leden van een groep terwijl ze samenwerken om een gedeeld probleem op te lossen. Dit zorgt voor een complexere interactie tussen groepsleden en kan een uitkomst opleveren die groter is dan de som van individuele bijdragen. Hierdoor ontstaan ideeën toe die niet aan een persoon kunnen worden toegeschreven - een fenomeen dat emergence wordt genoemd

(naar een) Balance Model

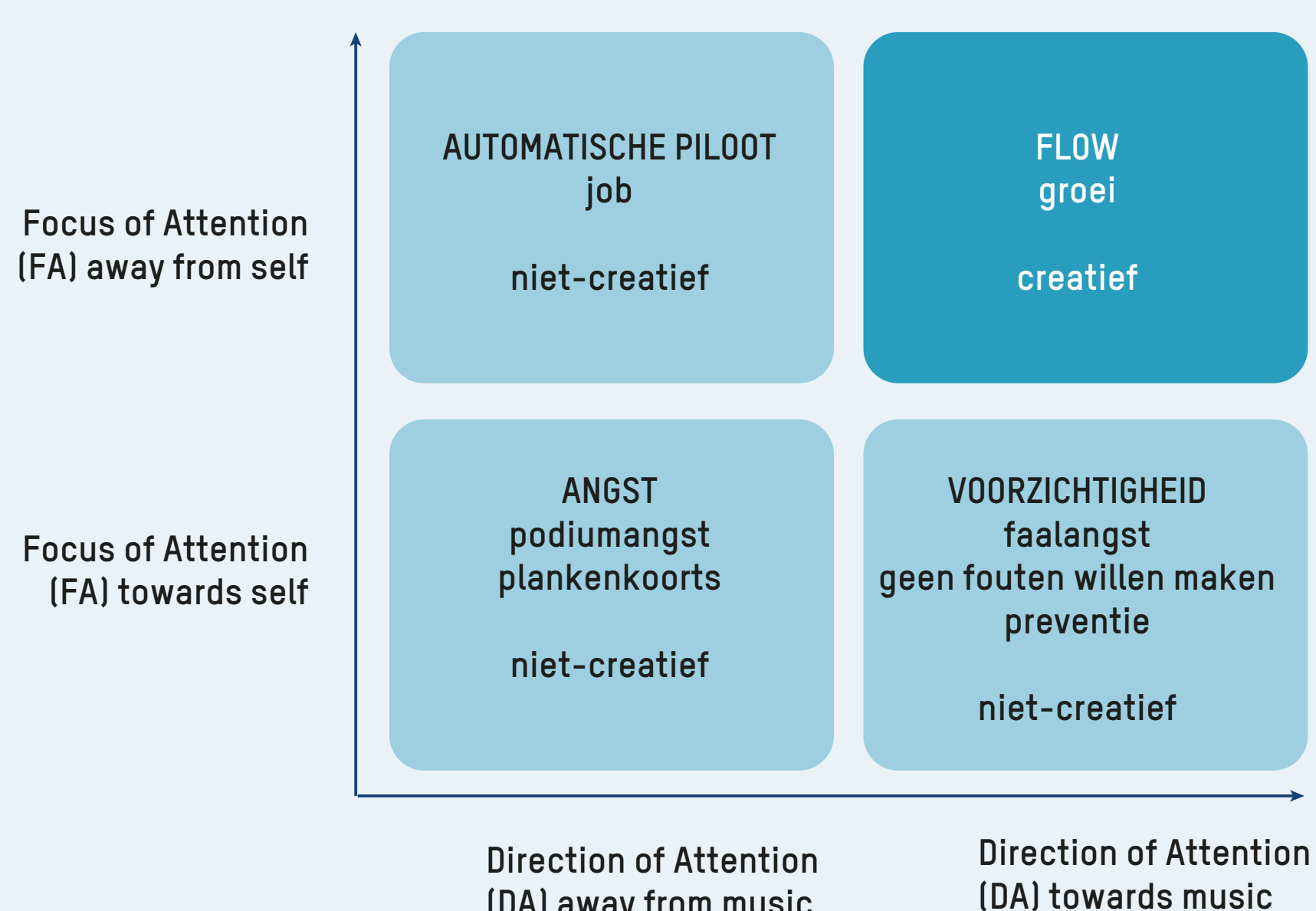
Ontwikkelen van een model voor niet-idiomatische (jazz) improvisatie waar het leren van basisvaardigheden (techniek, ritme, eartraining) hand in hand gaat met het verwerven van creatieve vrijheid en intuïtie. Dit model gebruikt concepten die het idee van collaboratieve creativiteit in improviserende ensembles ondersteunen, zoals musical imagery (Bishop, 2018), interactiveness (Monsoon, 1996), entrainment and agency (Leman, 2016) and group flow (Sawyer, 2006).

Improvisation ToolKit (ITK)

Praktische handvaten die het verwerven van niet-idiomatische aspecten van (jazz) improvisatie faciliteren. Hiertoe wordt het gebruik van elementen uit de vrije improvisatie voorgesteld in combinatie met meer conventionele aspecten van improvisatie. De rol en attitude van de leraar ('coach') is cruciaal. Deze is terzelfdertijd deelnemer en facilitator. De attitude van de coach moet er één zijn van oprechte interesse. De nadruk ligt op de kracht van de stilte en de balans tussen individuele en collectieve interventies, oneigenlijk gebruik van het instrument, dynamiek, tonaal-atonaal, interactief spelen, polyritmiek.

Creativiteit in music performance

(naar Chaffin, 2010)

Vraag

Hoe kunnen we een muzikale uitvoering die een hoge mate van creativiteit vereist (bv. Improvisatie) sturen naar:

- **een collaborative level of interaction** (wanneer groepsleden creatieve risico's nemen, wat leidt tot het verschijnen van iets nieuws)
- **simultaneous collaboration** (wanneer groepsleden samen iets creëren, op hetzelfde moment)

Open Brassband Project (OBP)

- alle niveaus • geen bladmuziek • nadruk op interactie
- individuele en collectieve improvisaties
- groepsarrangementen • auditieve en visuele cues
- open en gesloten vormen

The Ostend Street Orchestra (TOSO)

- experimenteel • sociale mix • geen leiderschap
- inloop • lab • proces en product uitwisselbaar
- jamsessies • multi-cultureel

Vrije Improvisation Workshop (FIW)

- state of mind • communicatie • tonaal-atonaal
- collectieve en individuele interventies
- kracht van stilte • dynamiek
- oneigenlijk gebruik van instrumenten

